

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 014281 15 Квлз
Бања Лука, 22.09.2015. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Желимира Барића, као председника вијећа, Даниеле Миловановић, Горане Микеш, Смиљане Мрша и Даворке Делић, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против осуђеног Ж.О., због кривичног дјела примање мита из члана 351. став 1. Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о захтјеву за заштиту законитости, који је поднио бранилац осуђеног адвокат С.З. из К.Д., против пресуде Окружног суда у Бањој Луци, Посебног одјељења за организовани и најтеже облике привредног криминала број 11 0 К 014281 14 К од 08.12.2014. године и пресуде Врховног суда Републике Српске број 11 0 К 014281 15 Кж од 23.03.2015. године, у сједници вијећа одржаној дана 22.09.2015. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев за заштиту законитости се одбија као неоснован.

Образложење

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 К 014281 14 К од 08.12.2014. године (која је потврђена пресудом Врховног суда Републике Српске број: 11 0 К 014281 15 Кж од 23.03.2015. године), оглашен је кривим Ж.О. због кривичног дјела примање мита из члана 351. став 1. Кривичног закона Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 49/03, са измјенама - у даљем тексту: КЗ РС) и осуђен на казну затвора у трајању од 2 (двје) године и 6 (шест) мјесеци и на новчану казну као споредну казну у износу од 5.000,00 КМ, које је дужан платити у року од три мјесеца по правоснажности пресуде. Истом пресудом, на основу члана 56. став 1. тачка 3. и члана 60. став 1. и 2. КЗ РС изречена му је и мјера забране вршења позива дјелатности или дужности инспектора у инспекцијским органима РС у трајању од 5 (пет) година од правоснажности пресуде, с тим да се вријеме проведено у затвору не урачунава у вријеме трајања ове мјере.

Против тих пресуда бранилац осуђеног, адвокат С.З. из К.Д., поднио је захтјев за заштиту законитости (у даљем тексту: Захтјев) због повреде Кривичног закона и

повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) Закона о кривичном поступку Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске" број 53/12, у даљем тексту: ЗКП РС), учињених у првостепеном и у жалбеном поступку, са приједлогом да се другостепена пресуда преиначи усвајањем жалбе осуђеног и ослобађањем од оптужбе или да се укине другостепена пресуда и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање, или да се обје пресуде укину и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање.

У одговору на Захтјев, републички тужилац Витомир Солдат је предложио да се Захтјев одбије као неоснован.

Приликом одлучивања о Захтјеву, овај суд се, у смислу одредби члана 354. ЗКП РС, ограничио само на испитивање оних повреда закона на које се позвао подносилац захтјева, те је одлучено као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Одредба члана 350. ЗКП РС прописује да се овај ванредни правни лијек може поднијети против правоснажне пресуде само у случајевима повреде Кривичног закона и повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) овог закона (која се манифестује у повреди права на одбрану), а уз ограничења прописана у ставу 2. овог члана. Тим ограничењима је искључена могућност улагања овог правног лијека ако није кориштено право побијања пресуде жалбом, као редовним правним лијеком, а када су у питању означене повреде материјалног и процесног закона, на ове основе побијања пресуде се није могуће позивати у Захтјеву ако нису биле изнесене у жалби (осим ако се ради о повреди учињеној у жалбеном поступку). Коначно, ограничењем прописаним у ставу 3. истог члана, се искључује могућност улагања овог правног лијека против пресуде Врховног суда донесене у трећем степену.

У оквиру приговора заснованом на тврдњи о повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, у вези са повредом права на правично суђење из члана 6. Европске конвенције о људским правима, захтјевом се истиче да другостепена пресуда не садржи јасно и потпуно образложење у погледу жалбених приговора осуђеног, да се у погледу суштинских елемената првостепене пресуде (законитост доказа на којима се заснива пресуда, право осуђеног да изводи своје доказе на главном претресу, постојање кривичног дјела и кривичне одговорности оптуженог), другостепена пресуда стално позива на разлоге првостепене пресуде, због чега, по ставу подносиоца Захтјева, право на жалбу и двостепеност суђења задовољавају само формалне законитости и да је изостало суштинско преиспитивање првостепене пресуде и суштинска оцјена жалбених навода у погледу кључних елемената првостепене пресуде, те да је на тај начин дошло до повреде права на дјелотворни правни лијек, а тиме и до повреде права на одбрану, као и права на правично суђење. У прилог овим својим тврдњама, подносилац захтјева се позива на одлуку Уставног суда Босне и Херцеговине број АП: 3623/13 од 07.10.2014. године.

Оцењујући предње наводе подносиоца Захтјева, ово вијеће налази да су они неосновани. Наиме, право на образложење пресуде има суштински значај за остваривање права на жалбу и ово право без сумње улази у спектар права која одражавају правичност поступка и обезбјеђују равноправност странака у поступку. Међутим садржај образложења је условљен природом одлуке и карактером приговора. С обзиром на природу другостепене пресуде, обавеза суда да образложи своју одлуку не подразумјева потребу да се у пресуди образложе сви приговори и да се одговори на све наводе странака, него се ограничава на захтјев да се у образложењу наведу разлози за чињенице од одлучног значаја на јасан и разумљив начин. Када се другостепени суд у образложењу своје пресуде, у погледу жалбених приговора од одлучног значаја, позове на разлоге из образложења првостепене пресуде прихватајући их као мјеродавно образложење, онда се приговорима наведеним у Захтјеву, којима се оспорава валидност тако датих разлога у образложењу другостепене пресуде, не може градити тврдња да је образложење те пресуде захваћено таквим мањкавостима који манифестују повреду права на одбрану, као облик битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС.

Што се тиче цитиране одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине, на коју се подносилац Захтјева позива, иста кореспондира са напријед изнесеним ставом овог вијећа, обзиром да је исти став изнесен и у тој одлуци (пасус 82.). Наводи из Захтјева у вези са закључком те одлуке да је апелантима повређено право на правично суђење из члана II/3.е. Устава Босне и Херцеговине и члана 6. став 1. Европске конвенције о људским правима и основним слободама, са образложењем „да је Апелационо одјељење било дужно понудити разлоге и образложења на темељу којих је могуће утврдити да их је размотрио, а да су разлози из оспорене другостепене пресуде своде на уопштено позивање и саглашавање са закључцима и образложењима из оспорене првостепене пресуде, који нису понудили одговор на ова питања“, се не може ни у ком случају анологно примјенити на овај предмет, како то погрешно сматра подносилац Захтјева, обзиром да је у овом конкретном предмету, оспорена првостепена пресуда дала веома јасне, детаљне и ваљане разлоге за све одлучне чињенице, па и за оне које подносилац у свом Захтјеву наглашава, као што су: законитост доказа на којима се заснива пресуда, право осуђеног да изводи своје доказе на главном претресу, постојање кривичног дјела и кривичне одговорности оптуженог, а другостепена пресуда је размотрила све жалбене приговоре и исте одбила као неосноване, те се позвала на тако дате детаљне и ваљане разлоге из образложења првостепене пресуде, прихватајући их као мјеродавно образложење. С обзиром на то, нема мјеста приговору захтјева, заснованом на тврдњи о почињеној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која одражава повреду права на дјелотворни правни лијек, па с тим у вези побијаном пресудом није повријеђено ни право на одбрану осуђеног, као ни право на правично суђење.

Нема основа ни за тврдњу, изнесену у Захтјеву о почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која се огледа у повреди права на одбрану, одбијањем од стране првостепеног суда, доказних приједлога одбране.

Дакле, захтјевом се поставља теза да је у поступку доношења правоснажне пресуде повријеђено право на одбрану осуђеног кроз одбијање доказних приједлога одбране.

Супротно таквом ставу, ово вијеће налази да чињеница одбијања доказних приједлога одбране сама за себе не представља повреду права на одбрану, како се то Захтјевом сугерише. Ово из разлога што је дискреционо право суда, садржано у одредби члана 278. став 2. ЗКП РС, да одбије доказне приједлоге странака, ако закључи да предложени доказ нема значаја за предмет или је непотребан, међутим ова дискреција је ограничена обавезом суда да наведе разлоге из којих није уважио предложене доказе, па би одсуство тих разлога представљало повреду права на одбрану. У конкретном случају, првостепени суд је дао ваљане разлоге због чега сматра да предложени докази одбране немају значаја за овај предмет, а другостепени суд је у жалбеном поступку, размотрио и овај жалбени приговор, оцјењујући га као неоснованим, прихватајући и позивајући се на разлоге првостепене пресуде. С обзиром на то, нема мјеста приговору захтјева заснованом на тврдњи о почињеној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка г) ЗКП РС, која одражава повреду права на одбрану у облику нарушене равноправности странака због неједнаког процесног положаја осуђеног, посматрано с аспекта извођења доказа пред судом.

Неосновани су и наводи из Захтјева да је повријеђено право на одбрану осуђеног на начин што се пресуда заснива на незаконитим доказима, те да другостепени суд није дао одговор у вези са овим жалбеним приговорима.

Супротно таквом ставу, ово вијеће налази да нема основа за тврдњу, изнесену у захтјеву, о почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка која се манифестује у облику повреде права на одбрану, услед прихватања и заснивања пресуде на незаконито прибављеном доказу.

Наиме, повреда одредаба кривичног поступка у облику заснивања пресуде на доказу на коме се по одредбама овог закона не може заснивати пресуда, предвиђен је у члану 311. став 1. тачка з) ЗКП РС и исти не представља законски основ за подношење овог ванредног правног лијека, нити се оваква мањкавост пресуде (и у случају да је пресуда захваћена таквом повредом поступка) може подвести под повреду права на одбрану, с обзиром на то да повреда права на одбрану манифестује посебан облик битне повреде одредаба кривичног поступка предвиђен у члану 311. став 1. тачка г) ЗКП РС. И поред тога, овај суд наглашава да су, супротно наводима из захтјева, докази прибављени провођењем посебних истражних радњи, на којима се заснива првостепена пресуда, законити. Законитост тих доказа је оцјенио и првостепени суд и о томе дао веома исцрпне и ваљане

разлоге и то на страни 12., 13., 14. и 15. Осим тога, у захтјеву тужиоца за издавање наредбе за одређивање посебних истражних радњи, супротне тврдње подносиоца Захтјева, изнесени су, између осталог и разлози због којих се на други начин не могу прибавити докази, односно да је њихово прибављање повезано са несразмјерним тешкоћама, а судија за претходни поступак се у својој наредби о одређивању посебних истражних радњи, позвала на те разлоге из захтјева и исте прихватила, налазећи да је оправдано одређивање посебних истражних радњи у циљу прибављања доказа, који се не могу прибавити на други начин.

У оквиру повреде Кривичног закона, подносилац захтјева оспорава правну квалификацију кривичног дјела, истичићи да реална дјелатност осуђеног онако како је описана у изреци првостепене пресуде, не садржи све чињенице и околности које чине битно обиљежје кривичног дјела примање мита из члана 351. став 1. КЗ РС, те да због тога осуђени није могао бити осуђен за дјело које му је стављено на терет.

Изнесени приговори нису основани. Наиме, у чињеничном опису изреке првостепене пресуде наведено је да је осуђени Ж.О. од М.В. захтијевао и примио новац, да у оквиру својих овлашћења не изврши радњу коју је морао извршити, тврдећи да постоје одређене неправилности у смислу обрачуна пореских обавеза пореског обвезника привредног друштва „Т. д. БиХ“, д.о.о. Б. за контролисани период, које у записнику о извршеној контроли неће констатовати уколико добије тражени износ новца, па је дана 30.05.2014. године на паркингу угоститељског објекта „С.р.“ у Б., у службеном возилу, од М.В. примио новац у износу од 20.000 КМ, а потом истом уручио записник о извршеној контроли. У овако описаној реалној дјелатност осуђеног и по оцјени овог вијећа, садржана су сва обиљежја кривичног дјела примање мита из члана 351. став 1. КЗ РС.

Из наведених разлога овај суд је у смислу одредбе члана 355. ЗКП РС, одлучио као у изреци пресуде, те је захтјев браниоца осуђеног одбијен као неоснован.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
Желимир Барић

Тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић